జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా కథ....

టేపులో నీ పాట తీసేసి కొత్తపాట, జానీమేరానామ్‌లోది, మంచిది పెట్టేశాడు అన్న....' పాప చెప్పింది.

గబగబా ముందు హాల్లోకి వెళ్ళాను. రేడియోలో వస్తున్న పాటని చాల శ్రద్ధగా టేప్‌రికార్డర్‌లో రికార్డు చేసుకుంటున్నాడు బాబు.

'ఎందుకని నా పాట తీసేశావ్ ?' అనడిగాను.

'ఇష్' అన్నాడు నావేపు చూడకుండానే.

రికార్డింగ్ అయ్యాక 'మంచిపాట నాశనం చేసేశావమ్మా, రికార్డు చేసుకుంటున్నప్పుడు మాట్లాడేశావ్' అన్నాడు.

నా పాట పోగొట్టి ఇంకా పైగాను!

'అది పాతపాట. ఎవరిగ్గావాలి ?' అన్నాడు.

'నాకు కావాలి. అందుకేగడా రికార్డు చేసుకున్నాను! అది తియ్యొద్దని చెప్పానుకదా' అన్నాను.

'అమ్మా, అది రికార్డుచేసి సంవత్సరం అయింది. ఒక్కనాడు కూడా నీయంతట నీవు దాన్ని పెట్టుకొని వినలేదు. అది టేపులోవుంటే నీకేం, లేకుంటే నీకేం ?....మంచిపాట వస్తున్నది. తొందరలో దాని మీద పెట్టేశాను' అన్నాడు. అంతటితో ఆ సంభాషణ అయిపోయిందని తాను క్రొత్తగా పెట్టుకున్న పాటలు వింటూ కూర్చున్నాడు.

ఆ పాట పోయింది, ఇహరాదు. వాదించి లాభమేమిటి ?

నా పాట పోయినందుకు నాలో నిరాశ. ఏదో విలువైనది పోగొట్టుకున్నానన్న బాధ. ఆ పాట ఉన్నా నేను పెట్టుకోను. ఎప్పుడైనా ఎవరైనా వరుసలో పెడితే వినడమే. అది ఎవరికీ అక్కర్లేని పాతపాట. నాకు కావలసిన పాట. కావలసినదైనా నేను పెట్టుకోని పాట. అది ఆ టేపులోఉంటే నాకేదో తృప్తి. ఇప్పుడు అది పోయినందుకు బాధ.

ఎందుకో ఆ పాట నాకు కావాలి. నాకు యిష్టమైందనికాదు. కాని నాకు కావలసింది. ఎందుకో అర్థంకాకపోయినా నాకు చాలా ముఖ్యమైనది.

'ఆడేపాడే పసివాడ....' అది ఏ సినిమాలోదో, ఎవరు పాడినదో, దానిలోని భావమేమిటో నాకు గుర్తు లేదు. నాకు అక్కర్లేదు. ఆ పాట వింటూంటే నాలో గొప్ప సంచలనం రేగుతుంది. ఉధృతంగా ఎగిరి పడుతున్న అలలతో, తుఫానునాటి సముద్రంలాగా అయిపోతుంది మనసు.

....ఎంతో ఆశించినదాన్ని పొందలేక విషాదభరితమైన జీవితం కల ఒక అమ్మాయి. ఆనందానికి ప్రతిరూపంగా కనిపించిన పసివాణ్ణి చూచి, ఎంతో ఆనందంతో పాడుతుంది ఆపాట. పాట అయిపోయేసరికి పిల్లవాడు దుర్మరణం పాలౌతాడు. మళ్ళీ కటిక చీకటిలాంటి విషాదం ఆవరిస్తుంది....

ఆనందానికీ విషాదానికీ గల సరిహద్దులో, రెండూ ఒకటయ్యేచోట ఆపాట. పాట వింటూంటే ఆనందమూ, దాని వెనుకనే పొంచివున్న

విషాదమూ రెండూ ఒక్కసారిగా తీవ్రమౌతాయి. ఊపిరి సలుపనివ్వ కుండా పెరిగి పెరిగి....ఉక్కిరి బిక్కిరై నలిగిపోతుంది గుండె.

ఆ పాతపాట నాకు యిష్టమని కాదు. నేను నా అంతట ఎప్పుడూ దాన్ని పెట్టుకోను. కాని నాలోనే అందరాని లోతుల్లో ఉండే సత్యానికి ప్రతినిధిగా అది అక్కడఉండటం చాలా ముఖ్యం ...

మనిషి మనసు చిత్రమైనది. ఆపాట అక్కడ ఉన్నన్నాళ్ళూ నేను దానిగురించి తలచలేదు. కాని అది చెరిగిపోయేసరికి దానిగురించి యింతగా ఆలోచించుకున్నాను. అది మాటల్లేని మూగరాగమై నాలో నిలిచి పోయింది....

ఇంట్లో యింకో బీరువా ఉంటే, నాకు ముఖ్యమైనవి పిల్లలచేతుల్లో పడకుండా భద్రంగా దాచుకోవచ్చును. కావలసినవి జారిపోకుండా, మాసి పోకుండా, చెరిగిపోకుండా, పోకుండా దాచుకోగలను.

ఈ యింట్లో నాకో బీరువా చాలా అవసరం!

*   *   *

'జాన్‌పాల్ బలే టక్కరివాడమ్మా'

మా యింట్లో పనులుచేసి వెళ్తుండే పనివాళ్ళు ముగ్గురూ ఒక్క రకంగానే చెప్పారు, జాన్‌గురించి. ఆ విషయం నాకూ కొంచెం అను భవమే. కాని 'తెలియని దేవతకన్నా తెలిసిన దయ్యం మేలు' అన్న సామెత ననుసరించి నడుస్తుంది నాబుద్ధి.

బీరువాను రెడీమేడ్‌గా కొనాలంటే పాతిక మైళ్ళవతల ఉన్న పట్నం వెళ్ళి కావలసిన సైజులో ఆర్డరిచ్చి రావాలి. షాపువాళ్ళు యిప్పుడిస్తాం, అప్పుడిస్తాం అంటుంటే అక్కడకు నాలుగుసార్లు వెళ్ళాలి. తర్వాత జాగ్రత్తగా పాక్‌చేయించి దెబ్బ తగలకుండా బస్సుమీదనో లారీ మీదనో తీసుకురావాలి. ఇంతా చేశాక వాళ్ళు రెండోరకం కొయ్యవేసి పైన చక్కగా పాలిష్ చేసి, ఘనంగా వార్నిష్‌వేసి, మసిపూసి చేసిన మారేడుకాయ లాంటిది అంటగడితే ఎలాగా ? చెక్క క్వాలిటీ మనం సరిగ్గా కనుక్కోగలమా ?

అద్దంలా మెరిసే అందమైన బీరువా కావాలి. కాని దానికోసం ఎక్కువ యాతన పడడానికి వోపికలేదు.

అటువంటి సమయంలో జ్ఞాపకం ఒచ్చాడు జాన్‌పాల్.

ఇదివరలో ఒకసారి పుస్తకాల షెల్ఫులు తయారుచెయ్యడానికి ఒచ్చినప్పుడు, ఎన్నాళ్ళబట్టో మాయింట్లో వుంటున్న బుక్‌కేస్‌ను చూసి 'ఇది ఇంగ్లండులో దొరికే, పియానోలుచేసే, వాల్‌నట్ కొయ్యతో చేసింది....అమ్మో, ఇదిక్కడ దొరికేదిగాదు....అమ్మా, ఇది ఫారిన్ చెక్క !' అన్నాడు. ఆమాటలంటుంటే జాన్‌మొహంలో కనిపించిన గాంభీర్యాన్ని, గౌరవభావాన్ని చూచి ఆ బుక్‌కేస్ గొప్పదనాన్ని ఊహించుకున్నాను. అల్లాగే ఒక పాత బీరువాను చూడగానే 'ఇది బర్మాటేకులో ఒకటోరకం' అని చెప్తూ, టేకుల్లో ఎన్నిరకాలో, వాటి చరిత్రలగురించీ ఒక ఉపన్యాసం లాంటిది యిచ్చాడు. కొయ్యల్లో ఇన్ని రకాలున్నాయని ఇదివరకు నాకు తెలియదు. జాన్‌మీద చాలా గౌరవం కలిగింది నాకు. అద్దంలా మెరిసే అందమైన బీరువాను ఒకటోరకం టేకుతో తయారు చెయ్యగల సామర్థ్యం జాన్‌కి ఉన్నది అనుకున్నాను.

కాని యీ జాన్‌తో యితరవిధాలైన చిక్కులు వస్తాయి. ఇది వరలో బుక్‌రాక్‌లు చేసినప్పుడు పట్నం వెళ్ళి సామాన్లు తెస్తానని కొయ్యలూ మేకులూ అంటూ రెట్టింపుధరలు వేసిన దొంగబిల్లులు తెచ్చి డబ్బు తీసుకున్నాడు. అవి ప్లయివుడ్‌షీట్లు కనుక, వాటి ధరలు వేరుగా కనుక్కోగా, మోసం బయటపడింది. జాన్ అప్పటికే డబ్బు తీసుకున్నాడు. మళ్ళీ పిలిపించి అడిగాము. కొట్లవాళ్ళ మోసాలను గురించి చిన్న ఉపన్యాసం - చాలా Informativeగా ఉండేది – ఒకటి యిచ్చాడు. వడ్రంగిపనికి సంబంధించిన ఏ విషయంమీద మాట్లాడవలసి వచ్చినా యిటువంటి మంచి ఉపన్యాసాలు యిస్తాడు. అవి విన్న తర్వాత జాన్‌మీదా, వడ్రంగి పనిమీదా కలిగిన గౌరవభావంతో నోరు మెదపలేము!

పల్లెటూళ్ళల్లో ఏపని జరగాలన్నా ఒక భగీరథ ప్రయత్నం కావాలి. ఒక యిల్లు కట్టించాలంటే బేలుదారీలు, వడ్రంగులు, పెయింట్లు వేసే వాళ్ళు అంటూ అన్నిరకాలైన పనివాళ్ళకీ పనులు జరుగుతున్నంతకాలమూ యింట్లోనే భోజనాలు పెట్టాలి. కరెంటు వేయించుకోవాలంటే వైరింగు చేసే వాళ్ళకూ అంతే. ఏదైనా వస్తువు చేయించాలంటే వడ్రంగులకూ అంతే. ఆఖరుకు బట్టలుకుట్టే టైలర్లకు కూడా అంతే. వాళ్ళ భోజనాలకు గడచిపోగా, పనిచేసినన్ని రోజులకు కూలిడబ్బులు చేతబట్టుకొని యిళ్ళకు వెళ్తారు. వాళ్ళు పనిని సాగదీసి, యింకో వారంరోజులు గడిపే తత్త్వంలో ఉంటారు. మనపనిచేసే వాళ్ళు మనింట్లో భోజనం చెయ్యడం, తృప్తిగా పనిచెయ్యడం న్యాయమే కావచ్చును. కాని ఏపని జరగాలన్నా యింత ప్రయత్నం కావలసిరావడం పట్నాలనుండి వచ్చినవాళ్ళకు విసుగ్గా ఉంటుంది. డబ్బు పారేస్తే పని జరగటం, వస్తువు యింటికి రావడం అన్న పద్ధతికాదు యిక్కడ. ఇది ఒక పాతపద్ధతి. వస్తువుకీ, అది చేసే వాడి మంచిచెడ్డలకీ గల అవినాభావసంబంధాన్ని గుర్తించితీరాలి.

మావారు యిక్కడ క్రొత్తగా పెట్టిన చక్కెరమిల్లులో అసిస్టెంట్ మేనేజర్‌గా చేరారు. అందువలన ఈ పల్లెటూరికి వొచ్చాం మేము. ఊళ్ళో మరో ముగ్గురు వడ్రంగులు ఉన్నారు. కాని అందరిలోకీ జాన్‌కే పని బాగా చేతనవునని — జాన్, యితరులూ కూడా చెప్తూఉంటారు. మిల్లులో ఏవైనా కొయ్యపనులు జరగాల్సినప్పుడు జాన్‌ని పిలుస్తారు. ఇది ఒకరకంగా జాన్‌కి సహాయం చెయ్యడమే. ఆ సంబంధంవలన యిదివరలో ఒకసారివచ్చి బుక్‌రాక్‌లు చేశాడు. 'అమ్మా, అయ్యగారింట్లో భోజనం పెట్టమని నేనడుగుతానా ! ఊళ్ళో నాకు యిల్లుంది, వంట చేసుకుంటాను.... కూలికూడా అయ్యగారిదగ్గర ఒకరూపాయి తక్కువే తీసుకుంటాను' అన్నాడు జాన్. పెద్దాచిన్నా బాగా ఎరిగినవాడు. పెద్దవాళ్ళ దగ్గర వినయంగా ఉండటం నేర్చినవాడు. కొయ్యలూ వగైరాలు తేవడంలోనూ, కూలిలోనూకూడా ఎక్కువడబ్బు తీసుకున్నాడంటే అది వేరే మాట. వాళ్ళూ బ్రతకాలిగద ...

అన్నివిషయాలూ ఆలోచించినమీదట జాన్‌పాల్‌కు కబురుపెట్టాను. మిల్లులో పనులు చేస్తూనే ఉంటాడు అడపాదడపా. కనుక మనల్ని చిక్కున పెట్టలేడు లెమ్మనుకున్నాను.

పొట్టిగా దిట్టంగా చామనలుపులో ఉంటాడు జాన్. అరవై దగ్గరగా వయస్సయినా నలభై కి మించినట్లు కనబడడు. మొహం, ఎదుర్రొమ్మూ, చేతులూ, కాళ్ళూ అన్నీ వేటికవి బలంగా ధృఢంగా కనిపిస్తాయి. పైవరుసలో ముందుపళ్ళు రెండు లేవుగాని మిగతాపళ్ళు రాళ్ళమాదిరి గట్టిగా ఉన్నాయి. ఎత్తయిన నుదుటిక్రింద లోతుల్లో కనిపించే కళ్ళు నల్లగా ఉండి ఎప్పుడూ చురుగ్గా చూస్తుంటాయి. రూపం, మాటతీరు అన్నీ ప్రత్యేకంగా ఉండటాన జాన్‌ని ఒకసారి చూస్తే ఎవరూ మరచిపోలేరు.

జాన్‌నిగురించి ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే — బలశాలి. మాటలో, చేతలో, చూపులో అన్నిట్లోనూ బలం. అదీ జాన్ అంటే!

నిజం చెప్పాలంటే జాన్‌ను చూస్తే కొద్దిగా భయం నాకు. దుర్బలులకు శక్తిని చూచినప్పుడు కలిగే భయం. స్థూలంగా చూస్తే దానికి వేరే కారణంలేదు మరి!

చకచకా లెక్కలువేశాడు జాన్. అంతా ఒక వంద రూపాయలకు సామాను తెస్తే టేకుబీరువా తయారుచెయ్యొచ్చునట! పట్నంలో షాపు నుంచీ రోజ్‌వుడ్‌బీరువా యీ సైజుది నాలుగువందలకు తెచ్చారు ప్రక్కింటివాళ్ళు. అట్లాగని జాన్‌తో నేను అనలేదు. 'రోజ్‌వుడ్ అయితే ఎక్కువ ఖరీదవుతుందా?' అనడిగాను. లేదు, రెండూ ఒకటేనన్నాడు. తక్కువరకం సరుకు తెస్తాడేమో, లేకుంటే యింత చవగ్గా ఎలా వొస్తుందీ అనుకున్నాను. మంచిరకం టేకు తేవాలన్నాను. 'అయ్యగారికి ఎట్లాటివి తేవాలో నాకు తెలియదా?' అంటూ తాను పట్నంలో పెద్దపెద్ద ఆఫీసర్లకు ఎన్నెన్ని వస్తువులు చేసిందీ. వాటిని చూచి వాళ్ళు ఎంతెంత ఆశ్చర్యపడిందీ, మెచ్చుకున్నదీ అంతా చెప్పాడు.

జాన్ క్రిష్టియన్‌మిషనరీల దగ్గర పెరిగాడు పని నేర్చుకున్నాడు. ఒక ఇంగ్లీష్‌దొరగారు — పీటర్స్ దొరగారు — దయతో అన్నిపనులూ నేర్పించారు జాన్‌కు. ఎంతో సహాయం చేశారు. ఆయన దయవల్ల ఎట్లాటి వస్తువైనా చెయ్యగల నేర్పు అబ్బింది జాన్‌కు.

'ఒరే, ముండాకొడకా, సరిగ్గా చెయ్యకపోతే తంతాను' అన్నాట్ట ఒక కలెక్టరుగారు. ధైర్యంగా చేస్తానన్నాడు జాన్. పెద్దవాళ్ళను మెప్పించాలని జాన్ పట్టుదల. రోల్‌టాప్‌డెస్క్ చెయ్యాలి. ఆ పట్నంలో ఎవరికీ చేతగానిపని అది. అలాటిదాన్ని ఇదివరలో పీటర్స్‌దొరగారి దగ్గర

చూచిఉన్నాడు జాన్. అందుకే ధైర్యంచేసి ఒప్పుకున్నాడు. చేశాడు. కలెక్టరుగారు 'సెభాష్' అన్నారు.

ఇంకోసారి ఒక పెద్దడాక్టరుగారికి ఆస్పత్రిలో ఉపయోగించే ఒక వస్తువు చేయించవలసిన పనిబడింది. ఆ వస్తువును పై దేశాల్నించీ తెప్పించాలంటే చాల ఆలస్యమూ, ఖర్చూను. అందువలన జాన్‌ను పిలిపించి చెప్పారు. జాన్ ఆలోచన చేశాడు. ఒకరకంగా ఊహించుకున్నాడు దాన్ని. చేశాడు. తప్పు అయింది. పారేశాడు. మళ్ళీ చేశాడు. డాక్టరుగారు సరిగ్గానే ఉందన్నారు. ఇహ ఒక అద్దం బిగించాలి దానికి. అది ఎట్లా బిగించాలో చెప్పారు డాక్టరుగారు. కాని తాను దగ్గర ఉన్నప్పుడే బిగించాలనీ తొందరగా వొస్తాననీ చెప్పివెళ్ళారు. ఎంతసేపు చూచినా ఆయన రాలేదు. పని పూర్తిచేసుకుని డబ్బు తీసుకునివెళ్ళాలని జాన్ ఆదుర్దా. డాక్టరుగారు చెప్పినప్రకారంగానే ఆయన రాకుండానే బిగించేశాడు. డాక్టరుగారు ఇంటికొచ్చారు. పనయిపోయింది, డబ్బులివ్వమని చెప్పుకున్నాడు జాన్. డాక్టరుగారికి కోపం మండిపోయింది. 'నిన్నెవరు బిగించమన్నారురా, రాస్కెల్! నేను రాకుండా బిగించవద్దనలేదా?' అంటూ చెయ్యిచాచి మొహంమీద కొట్టారు. ముందుపళ్ళు రెండు రాలిపడ్డాయి. జాన్ బయటికెళ్ళి రక్తం వూసివచ్చాడు. డాక్టరుగారు వస్తువు చూచుకున్నారు. సరిగ్గానే చేశాడు జాన్. డబ్బులిచ్చి పంపేశారు. ఇప్పుడా డాక్టరుగారు పనిలో లేరు. ఎప్పుడైనా పట్నం వెళ్ళినప్పుడు కనబడితే, అప్పుడు కొట్టిన విషయం జ్ఞాపకంచేస్తూ పలకరిస్తారు....ఈ తీరులో జాన్ సొంతంగా ఊహతో క్రొత్తరకం వస్తువులు తయారుచేసి పెద్దలను మెప్పించిన వృత్తాంతాలు చెప్పాడు. జాన్‌ను పెద్దవాళ్ళు కొట్టడంలోనూ మెచ్చుకోడంలోనూ కూడా కుక్కను చూచినట్లు చూడటం నాకు నచ్చలేదు. కాని మా బీరువా చెయ్యడానికి తగినవాడని తెలిసిపోయింది.

ఆయన ఆఫీసునుండి రాగానే బీరువా చేయించడానికి జాన్‌ను పిలి పించానని చెప్పాను. జాన్ ఆయనకు వివరాలన్నీ చెప్పాడు. ఒకటో రకం టేకు బీరువాకు — ముందుగా కొయ్యలు నూటయాభై రూపాయిలకి తేవాలి. కూలిడబ్బులమాట జాన్ అడగడు. అయ్యగారి యిష్టం. పది రూపాయిలిస్తే పదే తీసుకుంటాడు....'ఇందాక కొయ్యలు నూరురూపాయి లకు చాలన్నావే' అన్నాను. 'అయ్యగారిదగ్గర కరెక్టుగా చెప్పాలికదమ్మా. తర్వాత పొరపాటు రాకూడదు. పెద్దదొరలదగ్గర ఎట్లా ఉండాలి' అంటూ నన్ను మందలించాడు. అదీ నిజమే. ఇప్పటి లెక్కల్నిబట్టి బీరువా ధర నూరుదగ్గరకాకుండా రెండునూర్ల దగ్గరయ్యేట్లుంది. కాని మంచి చెక్క చూసి తెచ్చి జాగ్రత్తగా యింట్లో చేస్తాడు. ఎట్లయినా షాపువాళ్ళదగ్గర కొన్నదానికంటె ధర తక్కువే పడుతున్నది గదా!

నూట తొంభై రూపాయలకు బిల్లుతో కొయ్యలుతెచ్చి కట్ట యింట్లో పడేశాడు జాన్. తర్వాత నాలుగురోజులు అంతులేడు. 'ఇంతకూ పని చేస్తాడో లేదో. పూరికే కొయ్యలుతెచ్చి యింట్లో పెట్టుకున్నామే' అని పించింది. మా పనివాడు కొయ్యల్ని చూచి 'కొయ్య ముళ్ళుగా ఉన్నది. అంత మంచిదిగా లేదు' అన్నాడు. ఇంతాచేసి నిగనిగ మెరిసే అందమైన బీరువా రాదా ఏమిటి? నాకు చాలా కోపం వచ్చింది. ఈయనేమో ఏ సంగతీ పట్టించుకోరు!

నాలుగుసార్లు పిలిపించగా జాన్ వచ్చాడు. 'అమ్మా, ఫర్నీచరు షాపులవాళ్ళు ఎక్కువగా కొంటారు గనుక వాళ్ళని మంచికొయ్యలు ఏరు కోనిస్తారు గాని నాబోటిగాళ్ళు ఒక్క బీరువాకు కొంటె ఏరుకోనివ్వరు: చెయ్యి పెట్టనివ్వరు. అయినా యివి దొరగారికోసమని చెప్పి బలవంతాన రెండు మూడు మంచికొయ్యలు ఏరివేశాను....ఆ ముళ్ళు అవీ తోపడలో పోతై. కనపడవు. బాగానే వుంటుంది లెండి బీరువా' అన్నాడు. 'పని

చెయ్యడంలేదు. ఎందువలన ?' అనడిగాను. 'కొయ్యలన్నీ మాయింటికే తీసుకెళ్ళి చేస్తానంటే దొరగారు 'వద్దు, యింట్లోనే చెయ్యి' అన్నారు. నేను ప్రక్కవూళ్ళో హోటలుకు బల్లలు చేస్తున్నాను. యిక్కడ పని చేస్తూ నడిమధ్యలో వొదిలి అక్కడకు పోతే — దొరగారిపని అట్లా చెయ్య కూడదు! పనిలో దిగితే పూర్తి చెయ్యాల్సిందే. అందుకని ఆపని పూర్తి చేసి వొద్దామని ఆలస్యం చేస్తున్నాను. మూడు నాలుగు రోజుల్లో వొచ్చి చేసెయ్యనా. అమ్మా !....దొరగారిపని అంటే మాటలా !' అన్నాడు.

పదిహేను రోజుల తర్వాత వొచ్చాడు పనికి. ఆయన బాగా చీవాట్లు వేశారు. ఒంచిన తల ఎత్తలేదు జాన్. 'అవును, తప్పుచేశాను. పెద్ద వాళ్ళు....తిడితే పడాలి' అన్నాడు నాతో తర్వాత. ఒక్కరోజు పనిచేసి మళ్ళీ మాయమైపోయాడు. ఊళ్ళోనే ఎక్కడో దూలాలు కోస్తున్నాడట. రెండురోజుల తర్వాత వచ్చాడు. 'వాళ్ళు నాకు యిదివరలో డబ్బు యిచ్చి వున్నారమ్మా, పీకలమీద కూచుంటే వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అందులోనూ పెద్దవాళ్ళపని అని చెప్తేగూడా వాళ్ళు ఊరుకుంటేనా' అన్నాడు.

'అసలు వాడు పనిచేసే చోటునుంచీ కొయ్యలు చల్లగా దాటించేస్తా డమ్మా. జాగర్తగా ఉండాలి' అని హెచ్చరించాడు మా శ్రీరాములు. ఒకే ఊళ్ళోవాళ్ళకు — పల్లెటూళ్ళలో — ఒకరిగురించి ఒకరికి బాగా తెలిసి ఉంటుంది. లేనిపోని తంటా కొనితెచ్చుకున్నట్లయింది! పనిచేస్తూ వున్నపుడు గంటకోసారి బయటకు వెళ్తాడు జాన్ — బీడీలు కాల్చుకో డానికి, టీ తాగటానికి, ఎవరితోనైనా మాట్లాడ్డానికి, సామాన్లు ఎవరి దగ్గరున్నాయో తెచ్చుకోడానికి — ఎన్నోపనులు. ఇందులో ఏసమయంలో దాటించేస్తాడో! అసలు తాను తీసుకెళ్ళడానికే సగం కొయ్యలు వేరుగా ఎక్కువగా తెచ్చాడేమో! మొదట చెప్పినదానికంటే ఎక్కువబిల్లు చేసు కొచ్చాడే! జాన్‌కోసం మనుషులు వొచ్చిపోతుంటారు కూడాను, ఎవరి

కిచ్చి పంపించేస్తాడో ! ఎన్నో అనుమానాలు. అందుకని జాన్‌దగ్గర ఒక మనిషి కాపలా ఉండవలసి వచ్చింది. శ్రీరాములికి యితరపనులు చెప్ప కుండా, మా యిద్దరిలో, ఒకరు తప్పిస్తే ఒకరు అక్కడే ఉండవలసి వచ్చింది.

శ్రీరాముల్ని చూస్తే జాన్‌కు చాలా లోకువ. 'ఏయ్, అబ్బాయ్, ఆ ఉలి యిట్లా అందించు' 'ఈ బల్లపట్టుకో....ఊ, సరిగ్గా పట్టుకో, 'రాముడూ, యీ కొయ్యలన్నీ ఆ నీడలోకి తీసుకురా' 'ఏం మనిషి వయ్యా, ఏపనీ సరిగా చెయ్యలేవు' శ్రీ రాములికి ఎప్పుడూ ఏదో ఒకపనిని చెప్తూ గదమాయిస్తూనే ఉన్నాడు.

చీటికీ మాటికీ జాన్ బయటికి వెళ్తూండటంవలన పని వెనుకబడు తున్నది. టీకోసరం వెళ్తే గంటన్నర వెళ్ళిపోతాడు. మొదటిరోజు సాయంత్రం మాతోపాటుగా టిఫిన్, టీ యిచ్చాను. బయటకు వెళ్ళకుండా యింకోగంట కూర్చుని పనిచేశాడు. మర్నాడు ఉదయం పనిలోకి రాకుండా మధ్యాహ్నం మూడుగంటలకి వచ్చాడు. ఇప్పుడే కదా పనిలోకి వచ్చాడు, టిఫినూ టీలూ యిచ్చి ఎదురు సేవలు చెయ్యాలా ? అనుకొని యివ్వలేదు. అయిదుగంటలయ్యేసరికి కొయ్యలు, పనిముట్లు దభీదభీమని ఎత్తిపడె య్యడం మొదలెట్టాడు. ఆ శబ్దాలు వినలేక అప్పటికప్పుడు టీ చేసి యిచ్చాను. గ్లాసు చేతిలోకి తీసుకుంటూ నా కళ్ళల్లోకి తీక్షణంగా చూశాడు. 'రెండుపూటలా అన్నంపెట్టి, కాఫీ టిఫినూ యిస్తామని ఎందరో పిలుస్తున్నారమ్మా ! దొరగారి పని అని వచ్చాను' అన్నాడు. ఆ చూపుకి నాకు గుండెలో దడవచ్చింది. మర్నాటినుండీ నాలుగ్గంటలకు సరిగ్గా టిఫిన్ టీలు యిచ్చెయ్యాలనుకున్నాను. ఈ జాన్ పైకి కనిపించేటంత వినయవిధేయతలు కలవాడుగా తోచలేదు. మాటల్లో కనిపించే విధేయ

తను పూర్తిగా వ్యతిరేకమైన స్వభావం కలవాడుగా చేతల్నిబట్టి తోస్తున్నది.

జాన్‌కి ఒక కొడుకూ, ఒక కూతురూనట. కూతురు చదువుకొని పట్నంలో టీచరుగా ఉంటున్నది. జాన్ సరిగా చూడడుగనుక జాన్ భార్యకూడా పట్నంలో కూతురిదగ్గరే ఉంటున్నది. ఇదివరలో జాన్ సంపాదించినదంతా తాగేసి ఇంట్లో డబ్బు సరిగ్గా యిచ్చేవాడు కాదట. ఏమని అడిగితే భార్యను బాగా తన్ని 'ఆడముండవి, నోరుమూసుకొని పడివుండు' అనేవాడట. ఆవిడే కష్టపడి కూతుర్ని చదివించుకున్నది. జాన్‌మాత్రం కొడుకు ఫిలిప్‌తో యీ వూళ్ళో ఉంటున్నాడు.

ఇదివరలో రాక్‌లు చేసేప్పుడు ఒకనాడు ఫిలిప్‌ను వెంటబెట్టుకుని వచ్చాడు జాన్. వాడు కష్టపడలేనివాడు గనుక మిల్లులో ఏదైనా ఆఫీసు జవానుపనిలాంటిది యిప్పించమని అడిగాడు. ఫిలిప్‌కు యిరవై ఏళ్ళ పైన వయస్సుంటుంది. సెకండ్‌ఫారమ్ చదువుతూ ఆపేశాడట. 'అమ్మో, వాడు చాలా తెలివి కలవాడు. పంతులు క్లాసులో ఏదో అన్నాడని పంతం మీద చదువు మానేశాడుగాని చదివుంటేనా, వాడు ... అమ్మో....ఎట్లుండ వలసినవాడు! ఎప్పుడైనా సమయం పడినప్పుడు, నేను పనిలోకి రాలేక పోతే, వాడు వెళ్ళి నాకంటే బాగా చేస్తాడమ్మో పని!....అయితే, ఎంతటి వాళ్ళయినా, మాటంటేమాత్రం పడడు' అన్నాడు జాన్.

ఫిలిప్‌ది తండ్రికిలాగే దృఢమైన శరీరం. నల్లగా నేరేడుపండు లాగా నిగనిగలాడుతుంటాడు. కాని జాన్ మొహంలోనూ ఆకారంలోనూ కనిపించే గట్టిదనం ఫిలిప్‌లో కనిపించదు. మొహమూ చెంపలూ చేతులూ ఆడపిల్లలకున్నట్లు మృదువుగా ఉంటాయి. వాడి ఇరవైఏళ్ళ కళ్ళల్లో సోమరితనం, అలసత్వం కనిపిస్తాయి. జీవితంతో పోరాడి ఎన్నో ఢక్కా మొక్కీలు తిని రాటుదేరిన జాన్ కళ్ళు — అరవైఏళ్ళవి — వాడిచూపుతో

ఒకరోజు వొచ్చీ, ఒకరోజు రాకా పని చేసి, చేసి ఎట్లాగో బీరువా పని ఒకకొలిక్కి తెచ్చాడు జాన్. ఇహ అరలుపెట్టి తలుపులు బిగించాలి. అటువంటి సమయంలో మళ్ళీ మాయమైనాడు. ఆ ముందురోజునే పట్నం వెళ్ళి సీలలు, బందులు, హాండిలు, తాళం, పాలిషు, ఎమెరీపేపర్లు అన్నీ బస్సుఛార్జీలతో సహా యాభై రూపాయిల సామాన్లు తెచ్చాడు. ఇంకొక్క రోజు పనిచేస్తే పూర్తవుతుందన్నాడు. ఇంతవరకూ పనిచేసినదానికి తనకు రావలసిన కూలిలో పదిరూపాయిలు మిగిలివుంటే తీసేసుకున్నాడు. అంతే, పనిలోకి రాలేదు. ఎక్కడికైనా పారిపోయాడా అనుకోడానికి జాన్ సామాన్లు — ఉలి, బంపం, క్లాంపు — అన్నీ మా యింట్లోనే ఉన్నాయి. ఎన్నిసార్లు వెళ్ళినా మా మనుష్యులకు జాన్ అంతు దొరక లేదు. మూడోనాడు శ్రీరాములికి బజార్లో కనబడ్డాడట. బాగా త్రాగి వుండి శ్రీరాముల్ని నానా దుర్భాష లాడాట్ట. ఫిలిప్ సర్దిచెప్పి, మర్నాడు పనిలోకి పంపుతానన్నాట్ట.

ఎన్నో క్షమార్పణలతో మర్నాడు పనిలో కొచ్చాడు. ఎక్కడో పని ఒప్పుకొన్నాడట. రేపటితో యీపని పూర్తిచేసుకుని వెళ్ళిపోతాడట. ఇక్కడ పని సరిగా చెయ్యకుండా, మాట నిలకడలేకుండా చేసుకున్నందుకు కొడుకు బాగా కోప్పడ్డాడట. మొదట యిచ్చిన ఎస్టిమేటుకీ అయిన ఖర్చుకీ సంబంధం లేకుండా ఉన్నదనీ,పని తొందరగా చెయ్యలేదనీ జాన్‌ను కోప్పడి ఆయన ఫాక్టరీకి వెళ్ళిపోయారు. తరువాత నాదగ్గర మామూలుగా కనిపించే అతిశయంగాని అతివినయంగాని లేకుండా మాట్లాడాడు. 'నూట యాభై రూపాయిలకు బీరువా చేసిస్తానని చెప్పాను. నిజమే. అంతా అయ్యేప్పటికి రెండువందలయాభై దాటిపోతున్నది. ఇందాక అయ్యగారు తిట్టారు....నాకూ అదే చాల చింతగా ఉన్నది. ఇంట్లోగూడా చింత పడతావుంటే నాకొడుకేమన్నాడంటే 'మాట పొరపాటు రాకూడదు

నాయినా. అయ్యగారు డబ్బు జాస్తి అవుతుందని కోప్పడితే నువ్వు కూలి డబ్బులు తీసుకోమాక, అన్నాడు....' అంటూ చెప్పాడు. కూలి డబ్బు లన్నీ అప్పుడే తీసేసుకున్నాడుగదా! కొడుకు బడాయిమాటలన్నీ తమా షాకి వల్లిస్తున్నాడా? అనుకుంటూ జాన్ మొహంకేసి చూశాను. అక్కడ కన్పించిన భావం మాటల్లో చెప్పగలనా? ఎంతో ప్రశాంతత, ఆనందం, మార్దవం వెలిగిపోతున్నాయి జాన్ మొహంలో. జాన్ టక్కరివాడు. తాగుబోతు. నిలకడ లేనివాడు. పొగరుబోతు. పైసా ఖరీదు చెయ్యని కొడుకు అప్రయోజకపు మాటలు జాన్‌లో యిటువంటి భావం కలిగి స్తాయా? ఎందుకని? ఆ మాటల్లో ఏమున్నది? జాన్ అసాధారణ వ్యక్తి. వ్యక్తులమధ్యనుండే సంబంధాలూ ఆ వ్యక్తుల్లాగే క్లిష్టమూ, సంకీర్ణమూ అయివుంటున్నాయి. అసలు మనుష్యులమధ్య నిజంగా సంబంధం అనేది వుంటుందా? వుంటే, దాని స్వభావం ఎలాటిది? యిదంతా నా బుర్రకు అర్థంఅయే విషయంగా తోచలేదు. ఆలోచనల్ని ప్రక్కకునెట్టి, నేను చదవలేక ప్రక్కన పెట్టిన పుస్తకం తీసుకున్నాను.

'అడవి ఏమంత దట్టంగాలేదు. కాకులు దూరని కారడవీ, చీమలు దూరని చిట్టడవీ కాదు. రకరకాల చెట్లు కీసరబాసరగా పెనవేసుకుపోయి ఉన్నాయి. ఒక్కోచెట్టుకి ఒక్కో విలక్షణత, ఆకులో, కొమ్మలో, రూపులో ప్రత్యేకత. కాని వాటిని గుర్తించగల జ్ఞానం నాకులేదు. నేత్రో త్సవం కలిగిస్తున్న ఆ దృశ్యంలో నేను గుర్తించగలిగింది ఒక సీతా ఫలం చెట్టుని. కాయలు విరగ్గాసి ఉన్నాయ్. అటువంటి చెట్టును నేను యిదివరకే చూచిఉన్నాను. అందుకే గుర్తించాను. మిగతా చెట్లన్నీ కలిసి ఒక అడవి. అందులో యీ సీతాఫలంచెట్టు....

ఈ ప్రపంచం ఒక అస్పష్టమైన వర్ణచిత్రం. అందులో మనం గుర్తించగలిగేది అంతకుముందే మనసులో ఎరుకగా ఉన్నదాన్నిమాత్రమే. తనలోని గుర్తునే బయటా గుర్తిస్తాము....

ఒక మనిషి జీవితానికి అర్థం ఇందునుంచే ప్రాప్తించాల్సిందే.... ఆ జీవితం ముందునుండీ అతనిలో నిబిడీకృతమై ఉన్నదే....

ఒక చిన్నవిషయంనుండీ పెద్దసూత్రాన్ని నిర్వచించ బూనుకున్నట్లు కనిపిస్తున్నా, యిది అనుభవసిద్ధమైన విషయమే....'

'ఇదేం నవలరా బాబూ' అనుకుంటూ పుస్తకం మూసేశాను.

బీరువాకు తలుపులు బిగించి జాన్, శ్రీరాములూ యిద్దరూ కలిసి దాన్ని వరండాలోకి తెచ్చిపెట్టారు. ఇహ పాలిష్‌చెయ్యాలి.

జాన్‌కోసం మనిషి వొచ్చాడు. ఫిలిప్ మలిదేవిని దాటుతుండగా గభాల్న ఏరువచ్చేసి కొట్టుకుపోయాట్ట! గాభరాగా పరుగెట్టాడు జాన్.

తరువాత తెలిసింది ఫిలిప్ శవం దొరికిందని.

జాన్ యీ దెబ్బకు తట్టుకోలేడు అనుకున్నాను. ఫిలిప్‌కీ జాన్‌కీ వుండే సంబంధం ఎట్లాంటిది!

నాలుగోరోజున పనిలోనికి ఒచ్చాడు జాన్. నాలుగురోజులకే ముఖమంతా ఒడిలిపోయి ముసలివాడయ్యాడు. 'ఇంతలోనే పనిలోకి రాక పోతేనేం? నీకు బాగున్నట్లులేదు. పనికి తొందర లేదులే. ఇంటికెళ్ళు' అన్నాను సానుభూతితో. 'మైనం రుద్ది పాలిష్ కొడితే బీరువాపని అయి పోతుంది' అన్నాడు ముక్తసరిగా.

జాన్ గొంతులో క్రొత్తగా ఒక హుందాతనం వచ్చింది. ఈజాన్‌ని ఎవరూ ఓదార్చవలసిన పనిలేదు!

ఉప్పుకాగితం, మైనం బాగా రుద్దాడు. పాలిష్ మూడు కోటింగులు వేశాడు.

తొమ్మిదిగంటలకు పనిలోకి వచ్చాడు. బయటికి కదలనేలేదు. మధ్యాహ్నం రెండు గంటలైంది పని పూర్తయేసరికి. జాన్ తనసామాన్లు మూటగట్టుకున్నాడు. మిగిలిపోయిన కొయ్యముక్కలూ, పాలిషూ, సీలలూ వప్పజెప్పాడు.

"కూలి ఏమిమ్మంటావ్ ?" అన్నారు ఆయన.

"మామూలుగా ఈ బీరువాకు నలభై రూపాయిలు తీసుకుంటాను. ఇదివరకే ముప్పైఅయిదు యిచ్చారు. నేను మొదట చెప్పినదానికంటే ఖర్చు ఎక్కువై పోయింది ...మీ యిష్టం" అన్నాడు.

జాన్ మాటల్లో యిదివరకటి అతివినయం, టక్కరితనం పోయి ఒక హుందాతనం, నిక్కచ్చిదనం వచ్చాయి.

జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా చివరిమెరుగులు దిద్దుకున్నాక నిగనిగ లాడిపోతూ నున్నగా, అందంగా ఉన్నది....

ఇప్పుడు నాకు ఒక్క విషయం తెలిసింది.

మనిషిని ధరించిన మనస్సు అనంతమూ, మహాశక్తివంతమూ అయినది !

అలా అనుకోగానే నాలో స్వేచ్ఛ, ఆనందం వెల్లివిరిశాయి.

*　*　*

జాన్‌పాల్ ధైర్యశాలి, బలశాలి. అదే జాన్ నిజస్వరూపం. ధైర్యమూ, బలమూ అనేవి మనిషిలోని సత్యానికి సంబంధించిన గుణాలు. అతను హీనుడుగా, బలహీనుడుగా వుంటే — అది అతని హేళ!

నాది జాన్ స్వభావానికి పూర్తిగా భిన్నమైన స్వభావం. మా నాన్నగారు చనిపోయినప్పుడు నేను ముక్కలై పోయాను. మళ్ళీ మనిషిగా నిలబడటానికి చాల ప్రయత్నమూ, కాలమూ పట్టింది.

నాన్నగారు పోయాక మొదటిసారి ఆకాశంక్రింద నిలుచున్నాను. పైన శతకోటి నక్షత్రాలు మిలమిల్లాడుతున్నాయి. వాటిని చూడగానే నాకు గాభరా వేసింది. ఎన్ని నక్షత్రాలు! వాటినిగురించి నాకేమీ తెలియదే! నాన్నగారూ మేమూ యీ ఆకాశంక్రింద ఎన్నోసార్లు కూర్చున్నాము. నాన్నగారికి ఆ నక్షత్రాల గురించి తెలుసు. వాటిపేర్లు, నడక గురించి అప్పుడప్పుడు చెప్పేవారు. కాని నేను శ్రద్ధగా విని జ్ఞాపకం పెట్టుకోలేదు — నాన్నగారి నడిగితే తెలిసిపోతుంది గనుక. ఇప్పుడు నాన్న లేరు. ఈ నక్షత్రాల గురించి నాకు ఎలా తెలిసేది? చాల ఆరాటం, భయం, నిస్పృహ కలిగాయి. ఏమిటో పోగొట్టుకున్నట్లు బాధ....

నాన్నగారున్నప్పుడూ ఆకాశంగురించి నేనేమీ తెలుసుకోలేదు. అప్పుడు నాకు ఉన్నదీ, యిప్పుడు క్రొత్తగా పోగొట్టుకున్నదీ ఏమీలేదు! మరి ఎందుకు నాలో యీ ఆరాటం? దేనికోసం!!

ఆ నక్షత్రాలు అప్పుడూ, యిప్పుడూ, ఎప్పుడూ అలానే మెరుస్తూనే వుంటవి!

జాన్ జ్ఞాపకానికి వచ్చాడు.

మనసులోని బరువు తొలగిపోయి అకారణమైన ఆనందంతో నిండి పోయింది....

మనిషి అనంతుడూ, మహాశక్తిమంతుడూను !

జాన్‌పాల్ చేసిన బీరువా మెరుస్తున్నది !

*　　　*　　　*

"బీరువా బాగున్నదే ! నా బట్టలూ, పుస్తకాలూ అన్నీ పెట్టుకోడానికి బాగా సరిపోతుంది" అన్నాడు బాబు.

"బాగుంటే నీకేనా ? పై అరలు రెండూ నాకు అందవు గనుక నీవు పెట్టుకో. క్రింద రెండింట్లో నేను పెట్టుకుంటాను" పాప తగవు పెట్టుకుంది అన్నతో.

అసలు బీరువా నాక్కావాలని గదా చేయించుకున్నాను ! ముఖ్యంగా కావలసినవన్నీ పోకుండా దాచుకోవచ్చని అనుకున్నానే !

కాని –

ఇప్పుడు నేను దాన్ని ఉపయోగించుకోవచ్చు.

నేను దాన్ని ఉపయోగించుకోకపోవచ్చు.

ఏం చేసినా ఫరవాలేదు !